

Szkoła Podstawowa nr 1
W Kątach Wrocławskich

Przedmiotowe zasady oceniania
z ETYKI

klasy IV-VIII

Przedmiotowe zasady oceniania z etyki zawierają cele, standardy i kryteria oceniania pracy ucznia.

I. Cele kształcenia.

A. Wymagania ogólne (zgodne z podstawą programową):

1. Kształtowanie refleksyjnej postawy wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych.
2. Przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości.
3. Dostrzeganie różnorodności postaw i zachowań ludzi.
4. Wyrażanie opinii i wartościowanie zjawisk społecznych na poziomie społeczności szkolnej i społeczności lokalnej.
3. Dostrzeganie różnorodności postaw i zachowań ludzi.
4. Wyrażanie opinii i wartościowanie zjawisk społecznych na poziomie społeczności szkolnej i społeczności lokalnej.

B. Wymagania szczegółowe:

1. Rozbudzanie i kształtowanie wrażliwości moralnej, społecznej i estetycznej.
2. Przygotowanie do wzbogaconego o własne refleksje obcowania z filozofią jako umiłowania mądrości i drogą do lepszego poznania prawdy.
3. Pomaganie w zgłębianiu istoty różnych wartości.
4. Pomoc w dostrzeganiu praktycznych konsekwencji wcielania wartości w życie w odniesieniu do samego siebie, do innych, do społeczności i do całego świata.
5. Pogłębianie zrozumienia, motywacji i odpowiedzialności w związku z dokonywaniem pozytywnych wyborów jednostkowych i społecznych.
6. Inspirowanie do wyboru własnych wartości.
7. Zachęcanie do bliższego i głębszego poznania samego siebie.
8. Pomoc w odkrywaniu własnej tożsamości.
9. Pomoc w uzyskiwaniu możliwie najlepszych odpowiedzi na podstawowe pytania, np. o sens ludzkiego życia, jak powinno się postępować.
10. Rozwijanie umiejętności dostrzegania powiązań pomiędzy własnym doświadczeniem a myśleniem.
11. Budzenie i rozwijanie własnych zainteresowań.
12. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za słowo i czyny.
13. Czytanie ze zrozumieniem tekstów.
14. Rozwijanie narzędzi językowo-myślowych: formułowanie pytań, stosowanie wyjaśnień, rozróżnianie pojęć, dostrzeganie powiązań między pojęciami, porównywanie, klasyfikowanie, wnioskowanie, argumentowanie, uzasadnianie, posługiwanie się przykładami, badanie konsekwencji, wykrywanie sprzeczności i błędów w rozumowaniu własnym i cudzym.
15. Rozwijanie umiejętności prowadzenia dialogu.
16. Kształtowanie postawy tolerancji i otwartości wobec drugiego człowieka.
17. Budowanie zaufania wobec własnego umysłu.
18. Dostrzeganie popełnianych błędów jako czynnika pomocnego w drodze do doskonalszego myślenia.

II. Treści nauczania i umiejętności –wymagania szczegółowe -Kl. IV-VIII.

1. Wstęp – co to jest etyka?
2. Poznawanie siebie, dostrzeganie cech indywidualnych własnych i najbliższych osób.
3. Wyjaśnianie prawdziwego znaczenia własnych zachowań oraz ich przyczyn i konsekwencji.
4. Człowiek jako osoba, godność człowieka.
5. Przyjmowanie odpowiedzialności za siebie.
6. Prawa i obowiązki, zasady i reguły postępowania, w tym także w ruchu drogowym.
7. Uczestnictwo w grupie, porozumiewanie się z innymi.
8. Wolność i jej różne rozumienie, autorytety i wzory osobowe.
9. Praca i jej wartość dla człowieka.
10. W świecie wartości: pokój, szacunek, szczęście, pokora, uczciwość, jedność.
11. Uzasadnianie opinii, wydawanie sądów, kryteria ocen, między innymi w odniesieniu do zjawisk społecznych na poziomie małej grupy, społeczności szkolnej i społeczności lokalnej.
12. Problematyka wybranych zagadnień bioetycznych i związanych z ochroną środowiska.

III. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Zakończenie realizacji kompleksowego programu nauczania etyki powinno zaowocować następującymi kompetencjami ucznia:

1. Wrażliwość na kwestie moralne i etyczne.
2. Rozumienie znaczenia wartości w życiu, odróżnianie wartości uniwersalnych od wartości innych niż etyczne.
3. Gotowość do budowania własnego systemu wartości na fundamencie wiedzy uzyskanej na lekcjach etyki.
4. Gotowość do chronienia wartości poprzez aktywne życie, włączanie się w różne działania, jak też inicjowanie własnych na rzecz np. środowiska, obrony słabych i pokrzywdzonych.
5. Gotowość do aktywnego przeciwstawiania się wszelkim przejawom zła, takim jak niesprawiedliwość, dyskryminacja itp.
6. Rozumienie pojęć z zakresu etyki i prawidłowe posługiwanie się nimi.
7. Umiejętność podejmowania właściwych decyzji w oparciu o posiadaną wiedzę, wyniesioną z lekcji etyki oraz nie unikanie odpowiedzialności za swoje decyzje, czyny i ich następstwa.
8. Otwartość, dociekliwość, ciekawość świata przy zachowaniu stanowiska zdroworozsądkowego, zagwarantowanego uważną percepcją oraz logicznym, krytycznym myśleniem, a także samodzielnością w tworzeniu sądów i opinii.
9. Rozumienie wartości i wyjątkowości własnej kultury, przy poszanowaniu dla innych kultur, religii czy światopoglądów.
10. Rozumienie konieczności nieustannego doskonalenia się etycznego, moralnego, pracy nad samodyscypliną i ogólnym rozwojem prezentację mini projektu itp.

IV. Procedury osiągnięcia celów.

Z powyższego ogólnego przeglądu treści nauczania można się już zorientować, że koncepcja tu przyjęta opiera się na powtarzalności tematów na coraz to wyższym poziomie, co doskonale służy utrwalaniu i uwewnętrznianiu ważnych przekazów. Punktem wyjścia jest zawsze „JA – CZŁOWIEK” –bardzo bliskie i zrozumiałe dla każdego zarówno na wcześniejszym etapie rozwoju, gdy egoizm i egocentryzm wpisują się niejako w sposób naturalny w tę fazę rozwojową, jak i później, gdy zaczyna się krystalizować własna osobowość, światopogląd, buduje się indywidualizm i formuje tożsamość młodego człowieka, czyli to, co

w nim jedyne, wyjątkowe i niepowtarzalne. W związku z tym następnie przechodzi się od spraw najbliższych typu „moje uczucia, moja wola, moja wiedza, zdolności itp.” do najbliższego otoczenia jak rodzina i przyjaciele, środowisko ludzi i środowisko przyrodnicze, do planu najdalszego – „światowego”, a więc ujęć globalnych, ogólnych, wreszcie od konkretnych do abstrakcyjnych i uniwersalnych. „JA – CZŁOWIEK” stanowi zatem pewne nienaruszalne centrum, z którego wychodzi się zataczając nieustannie coraz to szersze spiralne kręgi na kolejnych etapach edukacyjnych.

Kilkakrotnie zostało wspomniane i mocno podkreślone, iż na początku nauczania etyki celem zasadniczym do osiągnięcia nie jest metodyczne, naukowe wyuczenie etyki, ale zaledwie położenie pewnych fundamentów, zapoczątkowanie formowania wrażliwości, świadomości istnienia pewnych zagadnień i problemów, kształtowania postaw. Biorąc pod uwagę wiek dzieci należy zatem mieć na uwadze przede wszystkim to, że lekcje etyki powinny odbywać się na zasadzie zabawy, przebiegać w przyjemnej, bezstresowej atmosferze (stąd tak ważna rola humoru!). Nauczyciel powinien pracować usilnie nad stworzeniem mocnych więzi wzajemnego porozumienia, zaufania i sympatii, gdyż stanowią one warunki konieczne udanego nauczania etyki w szkole podstawowej.

Formy pracy oraz przebieg lekcji w szkole podstawowej zostały omówione na przykładach, natomiast poza metodami tradycyjnymi, jak na przykład metoda podawcza (opowieść, bajka filozoficzna), czy zmienny rytm pracy (części: narracyjna, rytmiczna, aktywna), najlepsze dla uczniów są zawsze metody aktywizujące, jak „burza mózgów”, małe inscenizacje sytuacji, ćwiczenia decyzyjne, praca w grupach i gry symulacyjne (np. „rozprawa sądowa”), mapa pojęć, projekt, otwarta dyskusja (bardzo trudna, ale uczniowie stopniowo uczą się zasad i kultury dyskutowania: słuchania innych, cierpliwego czekania na swoją kolej, formułowania wypowiedzi z prostym uzasadnieniem, poszukiwania przekonującej argumentacji), prezentację mini projektu itp.

V. Zasady oceniania.

Podsumowaniem udziału w zajęciach z etyki jest ocena wyrażona w skali cyfrowej. Natomiast umiejętności, które związane są ze sferą wychowawczą znajdują swoje odzwierciedlenie w ocenie z zachowania. Ocenie podlegają rezultaty zastosowanych metod pracy na zajęciach. Do pomiaru osiągnięć ucznia mogą służyć następujące formy pracy:

- udział w dyskusji, rozmowie nauczającej,
- projekt indywidualny bądź zbiorowy,
- wypowiedź ustna ukazująca zrozumienie pojęć bądź problemu,
- prace graficzne: plakat, rysunek, kolaż, makieta, komiks,
- filmy video, prezentacje multimedialne,
- udział w inscenizacji,
- wypowiedzi pisemne w formie eseju bądź rozprawki,
- praca z tekstem w aspekcie rozumienia i analizy tekstu,
- drama.

Co podlega ocenie:

- aktywne uczestniczenie w lekcji,
- wypowiedzi ustne,
- wypowiedzi pisemne,
- przygotowanie materiałów do lekcji,
- przygotowanie argumentów do dyskusji,
- prowadzenie zeszytu,

- prace domowe,
- sprawdziany,
- prezentacje,
- prace dodatkowe.

VI. Wymagania na ocenę:

1. celujący:

– samodzielne przygotowanie prezentacji/projektu, wzorowe prowadzenie zeszytu, aktywny udział we wszystkich lekcjach, posługiwanie się ze zrozumieniem elementarnymi pojęciami z zakresu etyki, systematyczne przygotowanie do lekcji, podejmowanie zadań dodatkowych, samodzielne inicjowanie pewnych działań, jak na przykład zaproponowanie i opracowanie tematu związanego z omawianym zagadnieniem, lecz zdecydowanie w stopniu wykraczającym poza standard i program obowiązkowy,

2. bardzo dobry:

– systematyczne przygotowanie do lekcji, czynny udział w zajęciach/dyskusjach, posługiwanie się ze zrozumieniem elementarnymi pojęciami z zakresu etyki/filozofii, wzorowe prowadzenie zeszytu, odrobione prace domowe,

3. dobry:

– systematyczne przygotowanie do lekcji, częsty udział w dyskusjach, rozumienie elementarnych pojęć z zakresu etyki/filozofii, dobrze prowadzony zeszyt, odrobione prace domowe,

4. dostateczny:

– rozumienie omawianych zagadnień, sporadyczny udział w dyskusjach, prowadzenie zeszytu,

5. dopuszczający:

– bierny udział w lekcjach, prowadzenie zeszytu,

6. niedostateczny:

– niespełnienie powyższych warunków.

Poza powyższymi ocenami stosowane są również „plusy”, głównie za aktywność na lekcji i niektóre prace domowe, oraz „minusy” za nieprzygotowanie do lekcji, brak pracy domowej lub niepodjęcie działań obowiązkowych poleconych przez nauczyciela (trzy „plusy” stanowią ocenę bardzo dobrą, zaś trzy „minusy” - ocenę niedostateczną).

Jak poprawić ocenę semestralną/roczną? Uczeń musi uzupełnić zaległe prace, zaliczyć sprawdziany lub poprosić o wyznaczenie prac dodatkowych i odrobić je w terminie ustalonym przez nauczyciela.